

รายงานการวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ที่มีต่อผู้พูด
ภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้

A Comparative Study of Attitudes Toward Central Thai
and Southern Thai Dialect Speakers

ปรีชา ทิชนนงค์

หนังสือนี้เป็นสมบัติของสำนัก
หอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
หากอยู่กับผู้ใดโดยไม่ขออนุญาต
ถือว่าผิดกฎหมาย จักเป็นโทษถึงตาย

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เมษายน 2535

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

คำนำ

การวิจัยถือเป็นภาระหลักที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของมหาวิทยาลัย ซึ่งนอกจากจะสร้างชื่อเสียงเกียรติภูมิให้กับผู้วิจัยและมหาวิทยาลัยโดยตรงแล้ว ยังทำให้วิทยาการเจริญก้าวหน้า บังเกิดประโยชน์สุขแก่เพื่อนมนุษย์โดยส่วนรวม

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ จึงได้เกิดขึ้น โดยมีเจตนารมณ์เพื่อสนองตอบภาระหลักดังกล่าวนี้

ในการดำเนินงานวิจัย ผู้วิจัยได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ และวิทยาเขตภาคกลาง โดยเฉพาะอาจารย์สุรีย์ สุวรรณะ แห่งคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง ที่ได้กรุณาอำนวยความสะดวกในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ณ วิทยาเขตภาคกลาง จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ดร.ติ๋ว ศรีนราวัฒน์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กรุณามอบวิทยานิพนธ์เรื่อง Central Thai and Northeastern Thai : A Linguistic and Attitudinal Study ให้กับผู้วิจัยเพื่อใช้เป็นแนวในการศึกษาค้นคว้า

อาจารย์นรา บุรณรัช ได้กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาและช่วยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ และอาจารย์ ดร.เสนีย์ หมดพมาน ได้กรุณาแปลบทคัดย่อเป็นภาษาอังกฤษ

ทุกท่านที่ได้กล่าวอ้างมา และท่านอื่น ๆ อีกหลายท่านที่มีได้เอื้อนตามล้วนมีส่วนช่วยทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอขอบคุณไว้ ณ ที่นี้เป็นอย่างสูง

ปวีชา ทิณพงษ์

บทคัดย่อรายงานการวิจัย

การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ที่มีต่อผู้พูด

ภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้

ผู้วิจัย

ปรีชา ทิธิพงษ์

การวิจัยนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบ เจตคติของกลุ่มผู้พูดภาษาไทยกลางกับกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางและต่อผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ใน 12 ลักษณะ กลุ่มตัวอย่างของการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ ประกอบด้วยกลุ่มที่พูดภาษาไทยกลาง 43 คน กลุ่มที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ 47 คน และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง ประกอบด้วยกลุ่มที่พูดภาษาไทยกลาง 23 คน กลุ่มที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แถบบันทึกเสียงของคน 3 คน เป็นภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้เรียงสลับกันไป คนละ 2 เสียง และแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบเอฟ สรุปผลได้ดังนี้

การศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ และวิทยาเขตภาคกลาง ปรากฏผลสอดคล้องกัน กล่าวคือ นักศึกษาผู้พูดภาษาไทยกลางทั้ง 2 วิทยาเขต มีเจตคติต่อผู้พูดภาษาไทยกลางและต่อผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุก ลักษณะ ส่วนนักศึกษาผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 2 วิทยาเขต มีเจตคติต่อผู้พูดภาษาไทยกลางและต่อผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 3 ลักษณะตรงกัน คือ ด้านสติปัญญา ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเป็นผู้นำ ส่วนด้านความมีน้ำใจดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะที่วิทยาเขตภาคใต้ และด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะที่วิทยาเขตภาคกลาง นอกจากนั้น ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

RESEARCH ABSTRACT

A Comparative Study of Attitudes Toward Central Thai and Southern Thai Dialect Speakers

By

Preecha Tichinpong

This research was aimed at studying the attitudes toward Central Thai and Southern Thai speakers in twelve aspects. The samples for the study were 43 and 47 students from Srinakharinwirot University, Southern Campus, 23 and 17 students from Srinakharinwirot University, Central Campus, who speak Central Thai and Southern Thai, respectively. The stimuli of recorded voices of three persons speaking both Central and Southern Thai alternately and a 5-point rating scale questionnaire were used in collecting data. The data were analyzed using such statistics as percentage, arithmetic means, standard deviations, and an F-test.

The study reveals similar attitudes shown by speakers of the two dialects from Southern and Central Campuses. Speakers of Central Thai from both campuses show no significant difference in their attitudes toward Central Thai and Southern Thai speakers in regard to all aspects. However, speakers of Southern Thai from both campuses show a significant difference in their attitudes toward Central

Thai and Southern Thai speakers in regard to three aspects: intelligence, self-confidence, and leadership. In addition, speakers of Southern Thai dialect from Southern Campus show a significant difference in their attitudes toward Central Thai and Southern Thai speakers in regard to the aspect of kindness, whereas speakers of Southern Thai dialect from Central Campus show a significant difference in their attitudes toward Central Thai and Southern speakers in regard to the aspect of responsibility.

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 .บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ข้อตกลงเบื้องต้น	4
ความสำคัญของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	7
เอกสารที่เกี่ยวกับการศึกษาภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้..	7
เอกสารที่เกี่ยวกับการศึกษาเจตคติทางภาษา	13
3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	19
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	20
วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล	21
วิธีจัดกระทำกับข้อมูล	22
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	23

4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
	ผลการศึกษาที่วิทยาเขตภาคใต้	24
	ผลการศึกษาที่วิทยาเขตภาคกลาง	28
5	บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ	35
	บทย่อ	35
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	35
	วิธีดำเนินการวิจัย	35
	การวิเคราะห์ข้อมูล	36
	สรุปผล	36
	อภิปรายผล	37
	ข้อเสนอแนะ	40
	บรรณานุกรม	42
	ภาคผนวก	44

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษาเจตคติของมนุษย์ เป็นเรื่องที่มีความสนใจและได้มีการศึกษากันอย่างแพร่หลายกว้างขวางมานานทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ทั้งนี้เพราะการทราบเจตคติของบุคคลหรือกลุ่มสังคมใดสังคมหนึ่ง จะช่วยให้ทราบท่าทีหรือความรู้สึกนึกคิด ตลอดจนแนวโน้มในการแสดงออกของบุคคลหรือกลุ่มสังคมนั้น ๆ ที่มีต่อบุคคล ต่อสังคม ต่อสถานการณ์ หรือต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกี่ยวข้องได้อย่างถูกต้องและเป็นจริงยิ่งขึ้น ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเลือกเข้ากลุ่ม เลือกอาชีพ และเลือกปรัชญาในการดำเนินชีวิต ตลอดจนช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมของบุคคลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยทั่วไป การศึกษาเจตคติของมนุษย์มักศึกษาจากพฤติกรรมที่แสดงออกมาของมนุษย์นั่นเอง แม้แต่ในการใช้ภาษา เพราะโดยหน้าที่ของภาษาแล้วมิได้มีแค่ใช้เพื่อการติดต่อสื่อสารกันเท่านั้น แต่ภาษายังทำหน้าที่แสดงให้ประจักษ์¹ (expressive function) คือ ทำหน้าที่แสดงอุปนิสัยใจคอ ลักษณะอารมณ์ สภาพภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ตลอดจนเจตคติของผู้ใช้ภาษานั้นด้วย นอกจากนี้ "ภาษาที่พูดของคนกลุ่มหนึ่งในสังคมหนึ่งหรือในสถานการณ์หนึ่ง ๆ

¹ งามนุช จันทราภัย. สังคมและวัฒนธรรมไต่หย่าจากภาษาไต่หย่า. 2530, หน้า 3.

(อ้างอิงมาจาก วิไลวรรณ ชนิษฐนันท์. ความสุภาพในภาษาไทย. ม.ป.ป. ไม่มีเลขหน้า)

อาจทำให้ผู้ฟังเกิดเจตคติหรือความรู้สึกรู้สึกอย่างใดอย่างหนึ่งต่อผู้พูดได้ และเจตคติดังกล่าวถือเป็นตัวแทนความนึกคิดของกลุ่มบุคคลที่อยู่ในสังคมเดียวกัน และพูดภาษาเดียวกันกับผู้ฟังนั้น"¹

เกี่ยวกับการศึกษาเจตคติทางภาษานี้ ดิยุ ศรีนราวัฒน์² กล่าวว่า ในยุโรปและอเมริกาได้มีการศึกษากันอย่างแพร่หลายและกว้างขวางมานาน โดยเฉพาะการศึกษาเปรียบเทียบเจตคติที่มีต่อภาษาถิ่นต่าง ๆ หรือต่อสำเนียงการออกเสียงและลีลาการพูดแบบต่าง ๆ ผลจากการศึกษาส่วนใหญ่สอดคล้องกัน คือ ผู้ตอบจะอิงเจตคติรวม ซึ่งเป็นความเห็นโดยทั่วไปของกลุ่มสังคมของตนที่มีต่อภาษาและผู้พูดภาษาหนึ่ง ๆ กล่าวคือ แบบของภาษาที่พูดโดยกลุ่มคนที่มีความรู้ทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะได้รับการประเมินสูงกว่าภาษาที่พูดโดยกลุ่มคนที่มีความรู้ต่ำกว่า สำหรับในประเทศไทย การศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ยังนับว่าน้อยมาก เพราะเท่าที่ผู้วิจัยทราบเพิ่งมีงานวิจัยในระดับปริญญาเอกของ ดิยุ ปาลิคุปต์³ (Deeyoo palikupt) และของ เสนีย์ หมัดหมาน⁴ (Senee Mudmarn) เพียง 2 เรื่องเท่านั้นเอง ดังนั้น จึงน่าที่จะได้มีการศึกษาวิจัยในลักษณะนี้ให้กว้างขวาง โดยเฉพาะการศึกษาวิจัยเจตคติของคนไทยที่มีต่อภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ

ในบรรดาภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ภาษาไทยถิ่นใต้มีความสำคัญและน่าสนใจไม่แพ้ภาษาไทยถิ่นอื่น ๆ เพราะนอกจากจะเป็นภาษาเก่าที่มีลักษณะเฉพาะตัวแล้ว ภาษาไทยถิ่นใต้ยังมีลักษณะของสำเนียงพูดที่ห้าวและห้วน ดังที่ สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ กล่าวว่า

¹ดิยุ ศรีนราวัฒน์. "ทัศนคติที่บอกได้จากภาษา," วารสารธรรมศาสตร์. 15(1) : 50, มีนาคม 2521.

²แหล่งเดิม. หน้า 50-57.

³Deeyoo Palikupt. Central Thai and Northeastern Thai : A Linguistic and Attitudinal Study. 1983, 187 p.

⁴Senee Mudmarn. Language Use and Loyalty Among the Muslim-Malays of Southern Thailand. 1988, 501 p.

นิสัยการพูดที่ท้าวและห้วนเป็นเหตุให้การพูดจาสนทนาของชาวใต้ขาดทางเสียงที่เสริมแต่งเพื่อให้ฟังไพเราะอ่อนโยน ฟังระรื่นหู...นิสัยการใช้คำเช่นนี้ ในความรู้สึกของคนอื่นที่ไม่คุ้นเคยกับวัฒนธรรมการใช้ภาษาถิ่นใต้ อาจเห็นเป็นการไม่สำรวมหรือแข็งกระด้างหรือโอหัง ทั้ง ๆ ที่ชาวภาคใต้มิได้เจตนาเช่นนั้นแม้แต่น้อย¹

อนึ่ง ในการแสดงของศิลปินท้องถิ่นภาคใต้ โดยเฉพาะศิลปะการแสดงที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยมสูงสุดในภาคใต้ อันได้แก่ หนังตะลุงและโนรา ตัวละครที่มีบทบาทและสถานภาพทางสังคมสูงถูกกำหนดให้ใช้ภาษาไทยกลาง ส่วนตัวละครที่มีบทบาทและสถานภาพทางสังคมต่ำถูกกำหนดให้ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ นอกจากนี้ ในครอบครัวที่มีระดับการศึกษาสูงในสังคมภาคใต้ก็มีอยู่ไม่น้อยที่สอนลูกให้พูดภาษาไทยกลาง โดยที่เมื่อพ่อกับแม่สื่อสารกันก็ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้แต่เมื่อพูดกับลูกกลับใช้ภาษาไทยกลาง ลักษณะต่าง ๆ ดังกล่าวนี้นี้ ย่อมสะท้อนเจตคติบางประการที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ที่แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด

ด้วยเหตุและผลที่กล่าวมา ผู้วิจัยในฐานะเป็นชาวใต้คนหนึ่งโดยกำเนิดเห็นว่า น่าจะได้มีการศึกษาวิจัยเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยใต้เปรียบเทียบกัน ทั้งนี้เพื่อจะได้มีความรู้และความเข้าใจต่อท่าทีหรือความรู้สึกที่มีต่อกลุ่มผู้ใช้ภาษาทั้งสองอย่างถูกต้องและเป็นจริงมากขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ในการเลือกดำเนินชีวิตของผู้ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนใช้เป็นแนวกำหนดนโยบายในการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้ต่อไป

¹ สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ "ภาษาไทยถิ่นใต้ : วัฒนธรรมการใช้," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 7. 2529, หน้า 2653.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ ที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง ถือเป็นตัวแทนของชาวไทยภาคใต้ที่อาศัยอยู่ในภาคใต้ และนักศึกษาที่พูดภาษาไทยกลางซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างถือเป็นตัวแทนของชาวไทยภาคกลางที่อาศัยอยู่ในภาคใต้

2. นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง ที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างถือเป็นตัวแทนของชาวไทยภาคใต้ที่อาศัยอยู่ในภาคกลาง และนักศึกษาที่พูดภาษาไทยกลางซึ่งใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างถือเป็นตัวแทนของชาวไทยภาคกลาง ที่อาศัยอยู่ในภาคกลาง

ความสำคัญของการวิจัย

1. ช่วยให้ทราบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางและต่อผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้
2. ช่วยในการตัดสินใจและปรับตัวของบุคคลและกลุ่มบุคคลในการดำเนินชีวิตในสังคม
3. ช่วยในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในภาคใต้ ทั้งในภาครัฐและเอกชน

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยจะศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของกลุ่มตัวอย่างจากนักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทร
วิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง และวิทยาเขตภาคใต้ ชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532
ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. รูปร่างหน้าตา
2. สติปัญญา
3. ความเชื่อมั่นในตนเอง
4. ความมานะพยายาม
5. ความขยันหมั่นเพียร
6. ความรับผิดชอบ
7. ความเป็นผู้นำ
8. ความมีน้ำใจดี
9. ความซื่อสัตย์สุจริต
10. ฐานะทางการศึกษา
11. ฐานะทางเศรษฐกิจ
12. ฐานะทางสังคม

นิยามศัพท์เฉพาะ

เจตคติ หมายถึง ท่าที ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ภายหลังจากที่ได้
รับประสบการณ์ในสิ่งนั้นหรือเรื่องนั้นมาแล้ว อาจมากหรือน้อยก็ได้

ภาษาไทยกลาง หมายถึง ภาษาไทยถิ่นหนึ่งซึ่งใช้พูดกันทั่วไปในชีวิตประจำวันของ
ชาวไทยภาคกลาง รวมทั้งภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้กันในระบบราชการของไทยด้วย

ภาษาไทยถิ่นใต้ หมายถึง ภาษาไทยถิ่นหนึ่งซึ่งใช้พูดกันทั่วไปในภาคใต้ สามารถใช้
สื่อสารกับชาวไทยภาคกลางพอเข้าใจได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ มีเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเจตคติทางภาษา

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้

ในปี พ.ศ. 2525 เกศมณี เทพวัลย์¹ ได้วิจัยเรื่อง แนวแบ่งเขตภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่าแนวแบ่งเขตระหว่างภาษาทั้งสองอยู่ในบริเวณตอนกลางของตำบลทับสะแกและตำบลเขาล้าน อำเภอบ้านสอย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ในปีเดียวกัน วรรณพร ทองมาก² ได้วิจัยเรื่อง แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้ศัพทเป็นเกณฑ์ ผลการวิจัยพบว่า แนวแบ่งเขตดังกล่าวอยู่ระหว่าง

¹ เกศมณี เทพวัลย์. แนวแบ่งเขตภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์. 2525, 170 หน้า.

² วรรณพร ทองมาก. แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้ศัพทเป็นเกณฑ์. 2525, 142 หน้า.

บ้านน้ำตก ตำบลห้วยยาง อำเภอทับสะแก กับบ้านกรูด ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เกี่ยวกับลักษณะหรือโครงสร้างของภาษาไทยกลาง มีเอกสารและงานวิจัยหลายเล่ม เล่มสำคัญ ๆ ที่ควรจะกล่าวถึงมีดังนี้

กาญจนา นาคสกุล¹ ได้วิเคราะห์ระบบเสียงและลักษณะพยางค์ในภาษาไทยกลาง สรุปผลได้ดังนี้

1. ระบบเสียง

1.1 ระบบเสียงพยัญชนะ

1.1.1 พยัญชนะต้นเดี่ยว มี 21 หน่วยเสียง คือ /p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, f, s, h, m, n, ŋ, l, r, w, j/

1.1.2 พยัญชนะต้นประสม มี 11 แบบ คือ /pl, pr, phl, phr, tr, kl, kr, kw, khl, khr, khw/

1.1.3 พยัญชนะท้าย มี 9 หน่วยเสียง คือ /-p, -t, -k, -p, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

1.2 ระบบเสียงสระ

1.2.1 สระเดี่ยว มี 18 หน่วยเสียง คือ /i, i:, e, e:, ɛ, ɛ:, ɨ, ɨ:, ə, ə:, a, a:, u, u:, o, o:, ɔ, ɔ:/

1.2.2 สระประสม มี 3 หน่วยเสียง คือ /ia, ɨa, ua/

1.3 ระบบเสียงวรรณยุกต์

1.3.1 วรรณยุกต์ระดับ มี 3 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์สามัญ /.../ ระดับกลาง

¹กาญจนา นาคสกุล. ระบบเสียงภาษาไทย. 2524, 136 หน้า.

วรรณยุกต์เอก / ˊ / ระดับต่ำ

วรรณยุกต์ตรี / ˋ / ระดับสูง

1.3.2 วรรณยุกต์เปลี่ยนระดับ มี 2 หน่วยเสียง คือ

วรรณยุกต์โท / ˋ / เปลี่ยนตก

วรรณยุกต์จัตวา / ˊ / เปลี่ยนขึ้น

2. ลักษณะพยางค์

2.1 คำพยางค์เดียว มี 5 แบบ ดังนี้

2.1.1 $C(C)VV^{0-4}$

2.1.2 $C(C)VN^{0-4}$

2.1.3 $C(C)VS^{1,3}$

2.1.4 $C(C)VVN^{0-4}$

2.1.5 $C(C)VVS^{1,2}$

2.2 คำสองพยางค์ มี 2 แบบ ดังนี้

2.2.1 คำสองพยางค์แท้ มีโครงสร้างของพยางค์ คือ $C(r)V'C(C)V$
 $(V)(C)^{0-4}$

2.2.2 คำสองพยางค์เทียม มีโครงสร้างเช่นเดียวกันโครงสร้างของ
 คำพยางค์เดียว 2 คำเรียงกัน

2.3 คำหลายพยางค์มี 2 แบบ ดังนี้

2.3.1 คำมีพยางค์แน่นอน

2.3.2 คำบางพยางค์แน่นอนไม่ได้

วิจิตร ภาณุพงศ์¹ ได้ศึกษาโครงสร้างทางไวยากรณ์ในภาษาไทยสรุปผลได้ดังนี้

¹วิจิตร ภาณุพงศ์. โครงสร้างของภาษาไทย. 2530, 153 หน้า.

โครงสร้างของคำประกอบด้วยหน่วยคำ 2 ประเภท คือ หน่วยคำอิสระ กับหน่วยคำ
ไม่อิสระ

โครงสร้างของประโยค มี 3 เรื่องใหญ่ คือ ประโยค วลี และหมวดคำ

ประโยคแบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือ ประโยคเริ่ม กับประโยคไม่เริ่ม ทั้งนี้ โดยอาศัย
ความหมายของประโยคและสถานการณ์ที่ใช้ประโยคนั้น ๆ เป็นหลัก ประโยคทั้ง 2 ชนิดถ้ามี
ส่วนของประโยคอย่างน้อย 1 ส่วนที่มีคำมากกว่า 1 คำ ก็จะสามารถสับตำแหน่งหรือย้ายที่
ส่วนของประโยคได้ โดยไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยนแปลง เช่น

คุณ เห็น้อยไหม สับที่เป็น เห็น้อยไหม คุณ
กับข้าวร้านนี้ อร่อยนะ สับที่เป็น อร่อยนะ กับข้าวร้านนี้

วลีแบ่งออกเป็น 5 ชนิด คือ นามวลี กริยาวลี นิเศวลี สถานวลี และกาลวลี

หมวดคำแบ่งออกเป็น 26 หมวด คือ คำนาม คำกริยากรรม คำกริยากรรม คำกริยาวิกรม คำกริยากรรมย่อย คำช่วยหน้ากริยา คำช่วยหลังกริยา คำปฏิเสธ คำหน้ากริยา คำหลังกริยา คำลงท้าย คำกริยาวิเศษณ์ คำพิเศษ คำสรรพนาม คำลักษณนาม คำจำนวนนับ คำลำดับที่ คำหน้าจำนวน คำหลังจำนวน คำบอกกำหนดเสียงตรีและจัตวา คำบอกกำหนดเสียงโท คำบอกเวลาประเภทที่ 1 คำบอกเวลาประเภทที่ 2 คำบุพบท คำเชื่อม และคำเชื่อมอนุภาคย์

ส่วนลักษณะหรือโครงสร้างของภาษาไทยถิ่นใต้ มีเอกสารและงานวิจัยหลายเล่มเช่นเดียวกัน เล่มสำคัญที่ควรจะกล่าวถึง มีดังนี้

จันทส ทองช่วย¹ ได้แบ่งกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้อย่างกว้าง ๆ ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

¹จันทส ทองช่วย. "ภาษาไทยถิ่นใต้," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 7. 2529, หน้า 2624-2625.

1. กลุ่มภาคใต้ตอนเหนือและเขตพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันตก ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่ใช้พูดกันในจังหวัดต่อไปนี้ คือ ประจวบคีรีขันธ์ (ตอนล่าง) ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี พังงา ภูเก็ต และพื้นที่ในอำเภอขนอม จังหวัดนครศรีธรรมราช

2. กลุ่มภาคใต้ตอนกลางและเขตพื้นที่ฝั่งทะเลตะวันออก ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่ใช้พูดกันในจังหวัดต่อไปนี้ คือ กระบี่ ตรัง พัทลุง นครศรีธรรมราช (ยกเว้นอำเภอขนอม) และสงขลาบางอำเภอ คือ ระโนด กระแสสินธุ์ สทิงพระ และอำเภอสิงหนคร

3. กลุ่มภาคใต้ตอนใต้-มาเลเซีย ได้แก่ ภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่พูดกันในเขตพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ สงขลาบางส่วน (ยกเว้น ระโนด กระแสสินธุ์ สทิงพระ และอำเภอสิงหนคร) สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส ตลอดไปจนถึงภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ที่ใช้พูดกันอยู่ในประเทศมาเลเซีย

นอกจากนี้ จันท์ส ทองช่วย¹ ได้กล่าวถึงโครงสร้างของภาษาไทยถิ่นใต้ไว้ ดังนี้

1. ระบบเสียง

1.1 ระบบเสียงพยัญชนะ

1.1.1 พยัญชนะต้นเดี่ยวมี 19-26 หน่วยเสียง เฉพาะหน่วยเสียงที่มีตรงกันในทุกกลุ่ม ได้แก่ /p ph b t th d k kh ʔ c ch s h m n ŋ l w j/ ส่วนอีก 7 หน่วยเสียง ได้แก่ /ʃ dh f ɸ ŋ r ʔj/ ปรากฏเฉพาะในบางถิ่นเท่านั้น

1.1.2 พยัญชนะต้นประสมมี 15 แบบ ได้แก่ /pl pr phl phr bl br tr kl kr kw khl khr khw ml mr/

1.1.3 พยัญชนะท้าย มี 9 หน่วยเสียง ได้แก่ /-p, -t, -k, -ʔ, -m, -n, -ŋ, -w, -j/

¹จันท์ส ทองช่วย. "ภาษาไทยถิ่นใต้," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ. 2529 เล่ม 7. 2529, หน้า 2625-2636.

1.2 ระบบเสียงสระ

1.2.1 สระเดี่ยว มี 18 หน่วยเสียง ได้แก่ /i i: e e: ɛ ɛ:

ɨ ɨ: ɔ ɔ: a a: u u: o o: ɔ ɔ:/ ยกเว้นบางถิ่นจะไม่มี /ɛ ɔ/

1.2.2 สระประสม มี 3 หน่วยเสียง ได้แก่ /ia ia ua/

1.3 ระบบเสียงวรรณยุกต์ มี 2 ระบบใหญ่ ๆ ดังนี้

1.3.1 ระบบ 6 หน่วยเสียง ดังตัวอย่างภาษาไทยถิ่นเกาะสมุย คือ

/1/ สูง-ตก (ชา ช่า)

/2/ สูง-ระดับ (ช้า ชาด ชัด)

/3/ กลาง-ขึ้น-ตก (เปี ป่า อาย อ่าน)

/4/ ต่ำ-ขึ้น-ตก (คา)

/5/ ต่ำ-ขึ้น (คำ ป้า ปาด ปัด อ้าง ฉาด)

/6/ ต่ำ-ระดับ (ค้ำ คาด)

1.3.2 ระบบ 7 หน่วยเสียง ดังตัวอย่างภาษาไทยถิ่นสงขลา คือ

/1/ สูง-ขึ้น (ชา ช่า ชัด)

/2/ สูง-ตก (ช้า ชาด)

/3/ กลาง-ขึ้น (เปี ป่า อาย อ่าน ปัด อับ)

/4/ กลาง-ระดับ (ป้า อ้าง ปาด อาบ)

/5/ กลาง-ตก (คา)

/6/ ต่ำ-ระดับ (คำ คาด)

/7/ ต่ำ-ตก (ค้ำ คัด)

2. โครงสร้างของคำ

โครงสร้างของคำส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยกลาง นอกจากบางลักษณะ

เช่น คำ 2 พยางค์ในภาษาไทยกลางบางคำจะเป็นคำพยางค์เดียวในภาษาไทยได้ ดัง

ตัวอย่าง ตะวัน-หวัน, สะต้อ-ต้อ, ติดอ่าง-อ้ง เป็นต้น นอกจากนี้คำประสมบางคำจะเรียงสลับที่กับคำประสมในภาษาไทยกลาง เช่น ข้าวตัง-ตังข้าว, แทงลูก-ลูกทวน เป็นต้น

3. การเรียงลำดับของคำ

การเรียงลำดับของคำส่วนใหญ่ตรงกับภาษาไทยกรุงเทพ มีเพียงส่วนน้อยที่แตกต่างกัน เช่น การเรียงลำดับคำสลับที่ระหว่างคำกริยากรรมกับคำว่า "ไม่" ดังตัวอย่าง พี่กินไม่ได้ - พี่ไม่กินได้, ปู่อ่านไม่ออก - ปู่ไม่อ่านออก เป็นต้น และการเรียงลำดับคำสลับที่ของคำจำนวนนับบางคำ เช่น ฉันมีเงินหนึ่งร้อยบาท - ฉันมีเงินร้อยหนึ่งบาท, พ่อขายไก่หนึ่งพันตัว - พ่อขายไก่พันหนึ่งตัว เป็นต้น

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเจตคติทางภาษา

การศึกษาเกี่ยวกับเจตคติทางภาษา ได้มีการศึกษากันอย่างแพร่หลายและกว้างขวางมานาน ทั้งในยุโรปและอเมริกา ดังที่ คียู ปาลิกูปต์¹ กล่าวสรุปไว้ดังนี้

ในปี ค.ศ.1960 แลมเบิร์ต (Lambert) และเพื่อนร่วมงาน ได้ศึกษาเจตคติของนักศึกษาชาวแคนาดาที่มีต่อกลุ่มผู้พูดภาษาอังกฤษกับกลุ่มผู้พูดภาษาฝรั่งเศสนำมาเปรียบเทียบกัน โดยใช้วิธีวัดแบบจับคู่ทดลอง ๆ (matched-guise technique) ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มผู้ตอบที่มีเชื้อสายอังกฤษประเมินผู้พูดเมื่อพูดภาษาอังกฤษสูงกว่าเมื่อพูดภาษาฝรั่งเศสในเกือบทุกเรื่อง ส่วนกลุ่มผู้ตอบที่มีเชื้อสายฝรั่งเศสไม่เพียงแต่ประเมินผู้พูดเมื่อพูดภาษาอังกฤษสูงกว่าเมื่อพูดภาษาฝรั่งเศสเท่านั้น แต่ยังประเมินเสียงพูดภาษาฝรั่งเศสต่ำกว่าเสียงพูดภาษาอังกฤษอีกด้วย แลมเบิร์ตและเพื่อนร่วมงานของเขาได้สรุปข้อค้นพบไว้ว่า กลุ่มที่มีสถานภาพทาง

¹Deeyoo Palikupt. Central Thai and Northeastern Thai : Linguistic and Attitudinal Study. 1983, p.36-42.

เศรษฐกิจและสังคมสูงจะมีเจตคติในทางบวกต่อกลุ่มและภาษาของตน ส่วนกลุ่มที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำกว่ามักจะมีเจตคติไปในทางตรงข้าม

ในปี ค.ศ. 1969 ทักเคอร์ และ แลมเบิร์ต (Tucker and Lambert) ได้ศึกษาเจตคติที่มีต่อภาษาแบบต่าง ๆ ที่พูดโดยกลุ่มบุคคลแตกต่างกันทางสังคมในสหรัฐอเมริกา ผลการศึกษาพบว่า ภาษาที่พูดโดยคนอเมริกันผิวดำในรัฐทางใต้ได้รับการประเมินในระดับที่ต่ำที่สุด เมื่อเทียบกับภาษาที่เป็นแบบฉบับในการพูดของผู้อ่านข่าวทางวิทยุและโทรทัศน์ทั่วประเทศ หรือเมื่อเทียบกับภาษาของคนอเมริกันผิวขาวในรัฐทางใต้ด้วยกันทั้งการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัย การศึกษาดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงเจตคติที่แตกต่างกันของคนอเมริกันผิวดำและผิวขาวที่มีต่อคนต่างกลุ่มต่างเชื้อชาติในประเทศอเมริกาเอง โดยที่สื่การพูดที่นิยมกันในกลุ่มสังคมหนึ่งอาจจะไม่เป็นนิยมในอีกกลุ่มสังคมหนึ่งก็ได้

ต่อมาในปี ค.ศ. 1973 เฟรเซอร์ (Fraser) ได้ขยายผลการศึกษาจากที่ทักเคอร์และแลมเบิร์ตได้ศึกษาไว้ โดยได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างเชื้อชาติของผู้พูดกับการประเมินผู้พูดในด้านต่าง ๆ ทุกด้าน ผลการศึกษาพบว่าคล้ายคลึงกับผลการศึกษาของทักเคอร์และแลมเบิร์ต นั่นคือเมื่อไรก็ตามที่ผู้พูดเป็นคนอเมริกันผิวดำ หรือถูกเข้าใจผิดว่าเป็นเสียงพูดของคนอเมริกันผิวดำ ก็จะได้รับ การประเมินอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่าเสียงพูดในลักษณะอื่นทั้งหมด และในทางตรงข้าม ถ้าผู้พูดเป็นคนอเมริกันผิวขาวหรือถูกเข้าใจผิดว่าเป็นเสียงพูดของคนอเมริกันผิวขาวก็จะได้รับการประเมินไม่ต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยเสมอ เฟรเซอร์ ได้สรุปผลการศึกษาของเขาว่า การรับรู้ถึงเชื้อชาติของผู้พูดย่อมมีผลทำให้การประเมินไขว้เขวไป ทั้งนี้เพราะ ผู้ประเมินจะพิจารณาจากภาพรวมที่เป็นแบบเดียวกันของกลุ่มผู้ถูกประเมินที่ตนเคยมีประสบการณ์มาก่อน

ในประเทศอังกฤษ เมื่อปี ค.ศ. 1970 เชย์น (Cheyne) ได้ใช้วิธีศึกษาแบบจับคู่ทดลอง ๆ วัดเจตคติของชาวสก็อตและชาวอังกฤษที่มีต่อสำเนียงภาษาอังกฤษที่พูดในสก็อตแลนด์และสำเนียงอังกฤษที่พูดในท้องถิ่นต่าง ๆ ในประเทศอังกฤษ ผลการศึกษาพบว่า ทั้งชาวสก็อตและชาวอังกฤษต่างประเมินสำเนียงอังกฤษแบบสก็อตว่า มีสถานภาพต่อยกกว่าสำเนียงอังกฤษที่

พูดในถิ่นอื่น ๆ อย่างไรก็ตาม เสียงพูดผู้ชายชาวสกอตได้รับการประเมินในด้านมิติภาพ
สูงกว่าผู้พูดสำเนียงอังกฤษอื่น ๆ

ในปี 1982 เอ็ดเวิร์ด (Edwards) ได้รายงานผลการศึกษาเจตคติต่อสำเนียงพูด
และต่อภาษาถิ่นต่าง ๆ ในอังกฤษไว้หลายเรื่องด้วยกัน เช่น รายงานจากผลการศึกษาของ
กิลล์ (Giles) ที่ได้ศึกษาปฏิกิริยาของประชาชน ที่มีต่อกลุ่มสำเนียงพูดอังกฤษแบบ บี บี ซี
(B B C English) เวลช์ตอนใต้ และต่อกลุ่มสำเนียงพูดแบบซัมเมอร์เซ็ท ผลปรากฏว่า
สำเนียงพูดแบบบี บี ซีได้รับการประเมินสูงสุดในด้านความสามารถต่าง ๆ เช่น ด้านสติปัญญา
และความขยันหมั่นเพียร เป็นต้น ส่วนอีกสองกลุ่มได้รับการประเมินสูงในด้านอุปนิสัยใจคอและ
ด้านบุคลิกลักษณะ และจากรายงานผลการศึกษาของเอ็ดเวิร์ดเอง ก็ปรากฏผลคล้ายกัน กล่าว
คือ เขาได้ศึกษาเจตคติของเด็กนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาชาวไอริช ที่มีต่อสำเนียงพูดแบบ
กัลเวย์ (Galway) คอร์ก (cork) คาเวน (Caven) ดับลิน (Dublin) และโดเนกัล
(Donegal) ผลปรากฏว่า สำเนียงพูดแบบโดเนกัลได้รับการประเมินสูงสุดในด้านสติปัญญา
ความสามารถ แต่ในด้านบุคลิกลักษณะหรือด้านอุปนิสัยใจคอได้รับการประเมินต่ำ ส่วนสำเนียง
พูดแบบดับลินได้รับการประเมินในด้านสติปัญญาความสามารถต่ำสุด แต่ในด้านบุคลิกลักษณะ
ได้รับการประเมินสูงสุด

จากผลการศึกษาดังกล่าว เอ็ดเวิร์ดลงความเห็นว่า เจตคติที่มีต่อสำเนียงพูดย่อม
แตกต่างกันไปตามกลุ่มสังคมของสำเนียงพูดที่ถูกประเมิน และกลุ่มที่ได้รับการประเมินสูงใน
ด้านสถานภาพและความสามารถต่าง ๆ ก็มักจะเป็นกลุ่มที่มีสำเนียงพูดเป็นภาษามาตรฐาน
เสมอ ผลการศึกษาดังกล่าวข้างต้นนี้นับว่าสอดคล้องกับผลการศึกษาของเวลต์ (Wolck) ซึ่ง
ได้ศึกษาเจตคติของชาวเปรู ที่มีต่อภาษาสเปนซึ่งเป็นภาษาราชการและภาษาเคชัว
(Quechua) ซึ่งเป็นภาษาพื้นเมืองประจำชาติชาวเปรู เวลต์พบว่า ผู้พูดภาษาสเปนได้รับการ
ประเมินสูงกว่าผู้พูดภาษาเคชัวในด้านฐานะทางสังคม เศรษฐกิจ การศึกษา และสติปัญญา
ความสามารถ แต่ในด้านบุคลิกลักษณะและอุปนิสัยใจคอ ผู้พูดภาษาเคชัวได้รับการประเมิน
สูงกว่าผู้พูดภาษาสเปน

ส่วนการศึกษาเจตคติทางภาษาในประเทศไทยยังไม่แพร่หลาย เท่าที่ผู้วิจัยค้นพบในขณะนี้ มีงานวิจัยเพียง 2 เรื่อง ดังจะได้กล่าวต่อไปดังนี้

ในปี ค.ศ.1983 ดียู ปาลิกุπτ¹ ได้ศึกษาวิจัยเจตคติของคนไทยที่มีต่อภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานเปรียบเทียบกันโดยใช้วิธีจับคู่แบบหลอก ๆ (Matched - guise Technique) โดยการบันทึกเสียงพูดของผู้ชาย 4 คน ซึ่งทุกคนพูดเรื่องเดียวกันเป็นภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นอีสานรวมทั้งหมด 8 เสียง ลงในแถบบันทึกเสียง แล้วนำไปเปิดให้กลุ่มตัวอย่างฟัง เพื่อประเมินคุณลักษณะของผู้พูดจากเสียงที่ได้ยินใน 12 ลักษณะ คือ รูปร่างหน้าตา สติปัญญา ความเชื่อมั่นในตนเอง ความมานะพยายาม ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ ความมีน้ำใจดี ความซื่อสัตย์สุจริต ฐานะทางการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคม เมื่อผู้ประเมินฟังเสียงแต่ละเสียงแล้ว ก็ให้ใส่เครื่องหมายกากบาทลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ตามความมาก-น้อยตามความเห็นในแต่ละลักษณะ กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยขอนแก่นและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มหาวิทยาลัยละ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เป็นตัวแทนผู้พูดภาษาไทยกลาง ซึ่งมีได้มีภูมิฉันทาเดิมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพูดภาษาไทยถิ่นอีสานไม่ได้ และกลุ่มที่เป็นตัวแทนผู้พูดภาษาไทยถิ่นอีสาน ซึ่งเติบโตมาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และพูดภาษาไทยถิ่นอีสานได้ดีเท่าเทียมกับภาษาไทยกลาง

ผลการศึกษาพบว่า เจตคติของกลุ่มตัวอย่างในสองสถาบันศึกษาให้ผลคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มในแต่ละสถาบันศึกษาดังกล่าวมีความเห็นต่อผู้พูดแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเกือบทุกลักษณะ เมื่อผู้พูดพูดภาษาที่ต่างกันคือภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นอีสาน โดยที่กลุ่มตัวอย่างภาษาไทยกลางประเมินคุณลักษณะของผู้พูด เมื่อพูดภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาเดียวกับตนสูงกว่าเมื่อพูดภาษาไทยอีสานเกือบทุกเรื่อง ยกเว้นใน

¹Deeyoo Palikupt. Central Thai and Northeastern Thai : A Linguistic and Attitudinal Study. 1983, 187 p.

เรื่องความขยันหมั่นเพียร ความมีน้ำใจ ความซื่อสัตย์สุจริต ถ้าพูดภาษาไทยถิ่นอีสานจะได้รับ การประเมินสูงกว่า ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นอีสานประเมินผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทย ถิ่นอีสานต่อยกกว่าเมื่อพูดภาษาไทยกลางในเรื่องต่อไปนี้คือ รูปร่างหน้าตา สติปัญญา ความเป็น ผู้มีฐานะทางการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคม จากผลการศึกษาดังกล่าว ดิยุ ปาลิคุปต์ ได้ให้ข้อสรุปเพิ่มเติมว่า กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะมีเจตคติใน ทางบวกกับกลุ่มและภาษาของตน ส่วนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่อยกกว่าก็จะยอมรับ สถานภาพที่สูงกว่าของกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่านั้น

ต่อมาในปี ค.ศ.1988 เสนีย์ หมดหมาน¹ (Senee Mudmarn) ได้ศึกษาวิจัย ความจงรักภักดีต่อภาษามลายูในหมู่ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยใช้แบบ สัมภาษณ์ 750 ชุด กับกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่นปัตตานี และ 250 ชุดกับกลุ่มผู้พูดภาษามลายูถิ่น สดูล เนื้อหาในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ภูมิหลังทั่วไป ความรู้ทางภาษา การใช้ภาษา และ เจตคติทางภาษา โดยเฉพาะ 3 องค์ประกอบสุดท้าย คือ ความรู้ทางภาษา การใช้ภาษาและ เจตคติทางภาษา ใช้ประเมินระดับความจงรักภักดีต่อภาษาร่วมกัน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่พูดมลายูถิ่นปัตตานีมีการใช้ภาษามลายูและมีความจงรักภักดี ต่อภาษามลายูมากกว่ากลุ่มที่พูดมลายูถิ่นสดูล ซึ่งกำลังจะเปลี่ยนไปใช้ภาษาไทยมากขึ้น แต่กลุ่ม ที่พูดมลายูถิ่นสดูลก็ยังมีเจตคติที่ดีต่อภาษามลายูสูงอยู่เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ระดับความจงรัก ภักดีต่อภาษามลายูในหมู่ชาวไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีความสัมพันธ์ในทางบวก ระหว่างลักษณะทางสังคมของประชากรกับลักษณะทางภาษา การอาศัยอยู่ในชนบท การใช้ ภาษาในวัยเด็ก การใช้ภาษาของบิดามารดา และระดับการศึกษาศาสนาอิสลาม กล่าวคือ ผู้ที่ อยู่ในสังคมที่มีความรู้ความเข้าใจในภาษามลายู มีโอกาสใช้ภาษามลายูมาก หรืออาศัยอยู่ใน ชนบทหรือได้เคยใช้ภาษามลายูในวัยเด็กมาก่อนหรือบิดามารดาพูดภาษามลายูในชีวิตประจำวัน

¹Senee Mudmarn. Language Use and Loyalty Among the Muslim- Malays of Southern Thailand. 1988, 501 p.

และ/หรือมีระดับการศึกษาศาสนาอิสลามสูง กลุ่มบุคคลเหล่านี้ จะมีความจงรักภักดีต่อภาษามลายูสูงด้วย ในทางตรงข้าม หากผู้ที่อยู่ในสังคมที่มีความรู้ความเข้าใจภาษามลายูน้อย มีโอกาสใช้น้อย เช่น อาศัยอยู่ในเมือง ไม่เคยได้พูดภาษามลายูมาก่อนในวัยเด็ก บิดามารดาก็ไม่ได้พูดภาษามลายูในชีวิตประจำวัน และมีระดับการศึกษาศาสนาอิสลามต่ำด้วย บุคคลเหล่านี้ จะมีความจงรักภักดีต่อภาษามลายูน้อยลง และจะหันไปจงรักภักดีต่อภาษาไทยแทน ซึ่งกลุ่มบุคคลประเภทหลังนี้ปรากฏให้เห็นชัดในกลุ่มที่พูดมลายูถิ่นสตูล

จากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ทั้งของไทยและต่างประเทศ ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับการศึกษาเจตคติทางภาษาเพิ่มขึ้นเป็นอันมาก โดยเฉพาะงานวิจัยของ ดียู ปาลิกุπτ¹ นอกจากจะให้ความรู้และความคิดพื้นฐานในเรื่องดังกล่าวแล้ว ยังให้แนวทางในการวิจัยเจตคติทางภาษา ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้เป็นหลักในการวิจัยครั้งนี้ด้วย

¹Deeyoo Palikupt. Central Thai and Northeastern Thai : A Linguistic and Attitudinal Study. 1983, 187 p.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ ที่มีต่อกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยกลางกับกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ โดยมุ่งศึกษาจากนิสิตมหาวิทยาลัย ซึ่งในบทนี้จะได้กล่าวถึงประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล วิธีจัดการกับข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปลายภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง และวิทยาเขตภาคใต้ แต่ละวิทยาเขตประกอบด้วยประชากร 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกพูดภาษาไทยกลาง พูดภาษาไทยถิ่นใต้ไม่ได้ และมีได้มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคใต้มาก่อน กับกลุ่มที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้และภาษาไทยกลางได้ดีเท่าเทียมกัน กลุ่มหลังนี้เกิดและเติบโตในจังหวัดต่างๆ ในภาคใต้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากรทั้งหมดได้จำนวนนักศึกษาจำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ดังนี้

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้

ภาษาที่พูด	ผู้ชาย	ผู้หญิง	รวม	อายุเฉลี่ย
ภาษาไทยกลาง	18	25	43	18.8
ภาษาไทยถิ่นใต้	19	28	47	18.9

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง

ภาษาที่พูด	ผู้ชาย	ผู้หญิง	รวม	อายุเฉลี่ย
ภาษาไทยกลาง	8	15	23	18.6
ภาษาไทยถิ่นใต้	7	10	17	18.9

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยยึดแนวที่ ดียู ปาลิกุต์¹ กล่าวไว้ในงานวิจัยเรื่อง Central Thai And Northeastern Thai : A Linguistic and Attitudinal Study โดยผู้วิจัยได้ดัดแปลงบางประการเพื่อความเหมาะสมกับงานวิจัยในครั้งนี

¹Deeyoo Palikupt. Central Thai and Northeastern Thai : A Linguistic and Attitudinal Study. 1983, 187 P.

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. แบบบันทึกเสียงพูดนักศึกษาผู้ชายชั้นปีที่ 4 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จำนวน 3 คน เป็นชาวสุราษฎร์ธานี สงขลา และปัตตานี จังหวัดละ 1 คน โดยจะใช้ชื่อสมมติว่า ไก่ น้อย และ เล็ก ซึ่งแต่ละคนถือเป็นตัวแทนกลุ่มเสียงพูดภาษาไทยถิ่นใต้ตอนบน ตอนกลาง และตอนล่าง เรียงลงมาตามลำดับ ทั้ง 3 คนนั้นนอกจากสามารถพูดภาษาไทยถิ่นใต้ได้แล้ว ยังสามารถพูดภาษาไทยกลางได้ดีอีกด้วย โดยแต่ละคนจะได้รับการบันทึกเสียงพูดในเรื่องเดียวกัน คือ เรื่องเกี่ยวกับการวิ่งออกกำลังกาย คนละ 2 ภาษา เป็นภาษาไทยกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้เรียงสลับกันไป รวมทั้งหมดเป็น 6 เสียงพูด แต่ละเสียงพูดมีความยาวประมาณเสียงพูดละ 45 วินาที วิธีการตามที่กล่าวมานี้เรียกว่า วิธีจับคู่แบบหลอก ๆ (Matched-guise Technique)

2. แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ ดังนี้

คะแนน	ความหมาย
5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	เห็นด้วย
3	เฉย ๆ
2	ไม่เห็นด้วย
1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

วิธีดำเนินการรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองในช่วงปลายเดือนกุมภาพันธ์ 2533 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ ก่อน

แล้วจึงเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง เป็นลำดับถัดไป อนึ่ง ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในสถาบันการศึกษาทั้ง 2 นี้ ผู้วิจัยได้แยกเก็บแหล่งละ 2 ครั้ง โดยเก็บจากกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางและกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ กลุ่มละ 1 ครั้ง

ในการจัดเก็บแต่ละครั้ง ผู้วิจัยดำเนินการ โดยเปิดแถบบันทึกเสียงแต่ละเสียงพูดให้กลุ่มตัวอย่างฟังทีละเสียงพูด เมื่อจบเสียงพูดหนึ่ง ๆ ก็ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินคุณลักษณะข้อเท็จจริงของเสียงพูดนั้นในด้านต่าง ๆ ลงในแบบสอบถาม โดยใส่เครื่องหมาย X ลงในช่องว่างช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ที่เรียงจากมากไปหาน้อยตามความเห็นในแต่ละเสียงพูด ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างจะ ไม่ได้รับการอธิบายหรือได้รับการบอกเล่าเลยว่า เสียงที่ได้ฟังจากแถบบันทึกเสียงนั้นเป็นเสียงพูดของคน 3 คน แต่จะเข้าใจว่าเสียงพูดทั้ง 6 เสียงต่างเป็นเสียงพูดของคนละคนกัน อย่างไรก็ตาม ก่อนเปิดแถบบันทึกเสียงให้กลุ่มตัวอย่างประเมินผู้วิจัยได้แนะนำให้กลุ่มตัวอย่างฟังเสียงจากแถบบันทึกเสียง ในทำนองเดียวกับการฟังเสียงพูดจากเครื่องรับวิทยุหรือเครื่องรับโทรทัศน์ซึ่งไม่เห็นตัวผู้พูด ขณะเดียวกันก็ให้จินตนาการถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของเจ้าของเสียงพูดนั้น ๆ ตามไปด้วย

วิธีจัดกระทำข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ทั้งหมดมาจัดกระทำตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อคัดเลือกเอาเฉพาะฉบับที่มีความสมบูรณ์มาวิเคราะห์
2. จำแนกแบบสอบถามแล้วลงรหัส เพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1. ร้อยละ (Percentage)
2. มัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean)
3. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การทดสอบแบบเอฟ (F-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ ที่มีต่อกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยกลางกับกลุ่มผู้ใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ จากกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ 1 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ เป็นกลุ่มประชากรหลัก ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง เป็นกลุ่มรอง ทั้งนี้ เพื่อจะดูว่าประชากรที่มีลักษณะธรรมชาติคล้ายคลึงกัน เมื่ออยู่ในสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่ต่างกัน ช่วงเวลาหนึ่ง จะมีเจตคติต่อเรื่องเดียวกันแตกต่างกันหรือไม่

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ ซึ่งเป็นกลุ่มหลักก่อน แล้วจึงเสนอผลการวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่าง ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง ดังต่อไปนี้

ผลการศึกษาที่วิทยาเขตภาคใต้

ผลการประเมินบุคลิกภาพของกลุ่มผู้พูดภาษาไทยกลางและกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ โดยวิธีการจับคู่แบบบล็อก ๆ ปรากฏผลแตกต่างกัน ดังจะได้นำเสนอในตาราง 3 และ 4 ต่อไปนี้

ตาราง 3 ค่า F แสดงความแตกต่างระหว่างเจตคติของกลุ่มตัวอย่าง ณ สว วิทยาเขตภาคใต้ ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้

คุณลักษณะ	กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง				กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้			
	ไม่	น้อย	เล็ก	รวม	ไม่	น้อย	เล็ก	รวม
1 รูปร่างหน้าตา	14.5600**	0.0204	0.0913	3.7147	4.3583*	0.7031	7.3875**	0.4539
2 สติปัญญา	5.2627*	4.5598*	7.1183**	0.5288	0.9059	5.6287*	10.7795**	13.4181**
3 ความเชื่อมั่นในตนเอง	0.0130	5.9873*	5.9142*	0.2790	1.3269	0.8863	3.1421	4.0750*
4 ความเหมาะสมพยายาม	0.0732	0.5659	1.6387	0.0899	1.1942	2.3776	1.6412	3.6701
5 ความขยันหมั่นเพียร	0.1720	0.0187	0.9372	0.6593	1.0082	0.6273	2.3303	3.2239
6 ความรับผิดชอบ	0.4200	2.4231	3.8534	0.0437	0.0635	2.0936	3.5750	3.7783
7 ความเป็นผู้นำ	0.2002	6.9176**	2.3478	1.0965	8.1962**	4.9125*	2.2733	11.8216**
8 ความมั่นใจใจ	0.7234	0.7915	4.2453*	1.1621	0.5856	8.9595**	0.4464	4.4295*
9 ความถือยศยู่สูง	1.7627	0.6107	0.1760	1.2915	0.0161	7.0302	0.0000	1.8372
10 ฐานะทางการศึกษา	9.0143**	4.1484*	1.9895	2.3915	0.4349	1.8842	4.3023*	1.3607
11 ฐานะทางเศรษฐกิจ	1.3217	2.6196	0.0534	1.2180	0.2295	0.7895	1.4006	0.2642
12 ฐานะทางสังคม	3.3267	6.5399*	1.1651	2.0973	0.2076	0.1359	0.8764	0.0712

* นัยสำคัญระดับ .05 df = 1/84, p < .05, F = 3.92 df = 1/92, p < .05, F = 3.92
 ** นัยสำคัญระดับ .01 p < .01, F = 6.85 p < .01, F = 6.85

หมายเหตุ

- ตัวเลขขีดเส้นใต้แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางและผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ในเรื่องดังกล่าวโดยเฉลี่ยสูง
- ตัวเลขในการรอบสี่เหลี่ยมแสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางและผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ในเรื่องดังกล่าวโดยเฉลี่ยสูงกว่าผู้พูดภาษาไทยกลาง

ตาราง 4 . ค่า F แสดงความแตกต่างระหว่างเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษา

ไทยกลางกับกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ณ มศว วิทยาเขตภาคใต้

คุณลักษณะ	เสียงพูดภาษาไทยกลาง	เสียงพูดภาษาไทยถิ่นใต้
1 รูปร่างลักษณะ	0.0268	7.4158**
2 สติปัญญา	0.8879	9.5796**
3 ความเชื่อมั่นในตนเอง	1.5825	1.5443
4 ความมานะพยายาม	3.6844*	0.1333
5 ความขยันหมั่นเพียร	1.0737	0.0017
6 ความรับผิดชอบ	0.3852	2.5587
7 ความเป็นผู้นำ	1.3156	11.6676**
8 ความมีน้ำใจ	0.0765	0.5285
9 ความซื่อสัตย์สุจริต	0.1222	0.2928
10 ฐานะทางการศึกษา	0.0028	6.3665**
11 ฐานะทางเศรษฐกิจ	0.0470	2.2539
12 ฐานะทางสังคม	0.1126	4.1014**

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

หมายเหตุ

ค่าที่ขีดเส้นใต้แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางประเมินผู้พูดในเรื่องดังกล่าวต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้

ผลการศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกลักษณะ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงบางลักษณะเท่านั้น

จากตาราง 3 จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางมีเจตคติต่อผู้พูดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกลักษณะ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางนี้ ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยถิ่นใต้ โดยเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อพูดภาษาไทยกลางในเกือบทุกลักษณะ ยกเว้นเรื่องความมานะพยายาม ความขยันหมั่นเพียร ความมีน้ำใจดี และความซื่อสัตย์สุจริต ซึ่งเมื่อพูดภาษาไทยกลางจะได้รับการประเมินสูงกว่า ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียง 2 ลักษณะ ได้แก่ ด้านสติปัญญา และด้านความเป็นผู้นำ และแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีก 2 ลักษณะ ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง และด้านความมีน้ำใจดี อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยถิ่นใต้ซึ่งเป็นภาษาเดียวกันกับที่ตนใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อพูดภาษาไทยกลางในทุกลักษณะ

จากตาราง 4 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางกับกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเมินเสียงพูดภาษาไทยกลางแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงคุณลักษณะเดียวคือ ด้านความมานะพยายาม แต่ประเมินเสียงภาษาไทยถิ่นใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ถึง 5 ลักษณะ ได้แก่ ด้านรูปร่างลักษณะ สติปัญญา ความเป็นผู้นำ ฐานะทางการศึกษา และด้านฐานะทางสังคม

ผลการศึกษาที่วิทยาเขตภาคกลาง

ผลการศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง โดยวิธีจับคู่แบบ
หลอก ๆ เช่นเดียวกัน ปรากฏผลสอดคล้องกับผลการศึกษาที่วิทยาเขตภาคใต้ ดังจะได้นำ
เสนอในตาราง 5 และ 6 ต่อไปนี้

ตาราง 5 ค่า F แสดงความแตกต่างระหว่างเจตคติของกลุ่มตัวอย่าง ณ ส่วน วิทยาเขตภาคกลาง ที่มีครูผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้

คุณลักษณะ	กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง				กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้			
	ไต่	น้อย	เล็ก	รวม	ไต่	น้อย	เล็ก	รวม
1 รูปร่างหน้าตา	6.3245*	2.1688	2.2637	1.2774	2.1985	8.8889**	3.4286**	3.3676
2 สติปัญญา	0.7161	0.2996	8.8509**	2.7754	0.0909	6.4516*	9.2235**	6.0585*
3 ความเชื่อมั่นในตนเอง	0.2047	0.4944	8.0879**	1.6282	2.9321	14.1569**	6.6931*	22.2528**
4 ความเหมาะสมพยายาม	0.1811	0.2863	2.0909	1.4757	0.0516	7.1176*	1.7778	3.7903
5 ความซื่อสัตย์สุจริต	0.0286	0.1156	0.4466	0.5060	0.1641	5.8378*	4.2553*	2.6254
6 ความรับผิดชอบ	0.0403	0.2756	1.6598	1.2563	1.3072	24.8602**	4.1538	13.3839**
7 ความเป็นผู้นำ	1.1060	1.1889	1.8969	0.1544	3.7403	12.2979**	3.1005	10.6745**
8 ความมีน้ำใจ	0.9690	0.1833	0.1618	0.5346	1.3986	6.9143*	0.0769	0.6256
9 ความซื่อสัตย์สุจริต	0.4239	0.0000	0.7200	0.7090	0.0623	9.1268**	0.4000	2.4169
10 ฐานะทางการศึกษา	6.5976*	0.0945	4.1818*	0.0291	2.7222	4.1013	3.1765	1.0987
11 ฐานะทางเศรษฐกิจ	0.1603	0.0000	4.1751*	1.6121	0.0000	0.0000	5.6812*	1.0652
12 ฐานะทางสังคม	1.8445	0.1013	4.7155*	0.1377	1.0000	2.8515	3.6636	3.4234

* มนัยสำคัญระดับ .05

df = 1/46, p < .05, F = 4.08

df = 1/32, p < .05, F = 4.17

** มนัยสำคัญระดับ .01

p < .01, F = 7.31

p < .01, F = 7.56

หมายเหตุ

1. ตัวเลขที่แสดงในตารางว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง
ประเมินผู้พูดเสียงภาษาไทยถิ่นใต้ในเรื่องดังกล่าวโดยเฉลี่ยสูง
กว่าผู้พูดภาษาไทยกลาง

2. ตัวเลขในการเปรียบเทียบแสดงว่ากลุ่มตัวอย่าง
ที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ประเมินผู้พูดเสียงภาษาไทยถิ่นใต้
ในเรื่องดังกล่าวโดยเฉลี่ยสูงกว่าผู้พูดภาษาไทยกลาง

ตาราง 6 ค่า F แสดงความแตกต่างระหว่างเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง
กับกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ณ มศว วิทยาเขตภาคกลาง

คุณลักษณะ	เสียงพูดภาษาไทยกลาง	เสียงพูดภาษาไทยถิ่นใต้
1 รูปร่างลักษณะ	<u>0.9826</u>	<u>14.0932</u> **
2 สติปัญญา	<u>0.3795</u>	<u>0.5208</u> *
3 ความเชื่อมั่นในตนเอง	0.3105	<u>9.4500</u> **
4 ความมานะพยายาม	0.0083	<u>0.1998</u>
5 ความขยันหมั่นเพียร	0.5345	<u>0.2646</u>
6 ความรับผิดชอบ	0.1290	<u>7.2560</u> **
7 ความเป็นผู้นำ	0.4147	<u>7.8164</u> **
8 ความมีน้ำใจดี	0.5353	<u>0.5809</u>
9 ความซื่อสัตย์สุจริต	1.2238	<u>1.0267</u>
10 ฐานะทางการศึกษา	0.4027	<u>0.4682</u>
11 ฐานะทางเศรษฐกิจ	<u>0.4361</u>	<u>0.0269</u>
12 ฐานะทางสังคม	0.2193	<u>3.0495</u> *

* มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

หมายเหตุ

ค่าที่ขีดเส้นใต้แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางประเมินผู้พูดในเรื่อง
ดังกล่าวต่ำกว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้

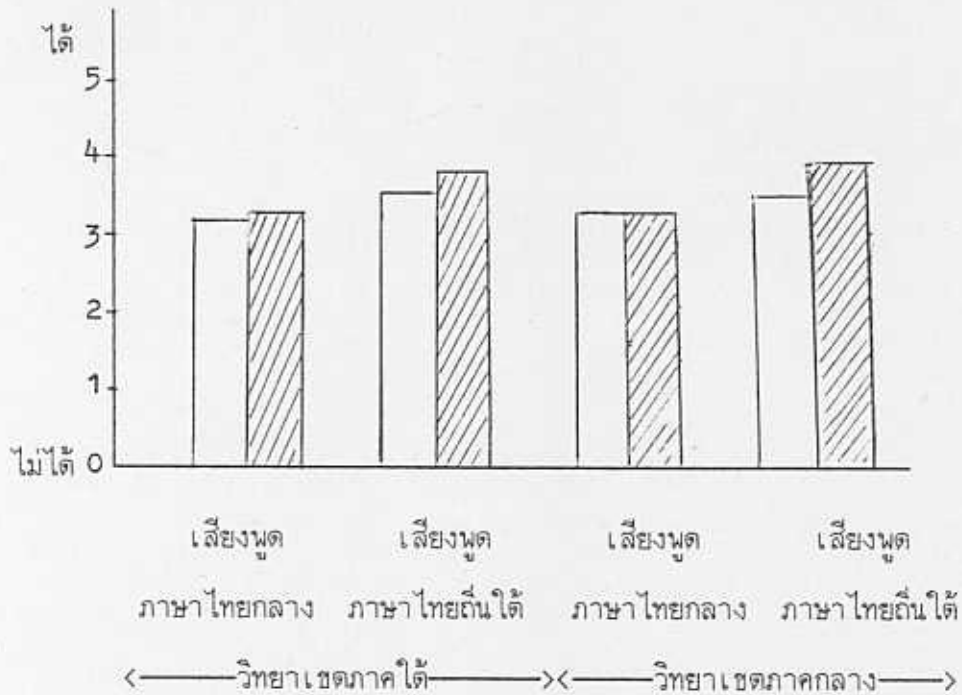
จากตาราง 5 จะเห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกลักษณะ อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางนี้ ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยถิ่นใต้ โดยเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อพูดภาษาไทยกลางในบางลักษณะ ได้แก่ ด้านรูปร่างหน้าตา ความมีน้ำใจดี ความซื่อสัตย์สุจริต และด้านฐานะทางการศึกษา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เพียงบางลักษณะเช่นกัน ได้แก่ ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และด้านความเป็นผู้นำ และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีก 1 ลักษณะ ได้แก่ ด้านสติปัญญา อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้นี้ ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่งเป็นภาษาเดียวกับที่ตนใช้ในชีวิตประจำวัน โดยเฉลี่ยสูงกว่าเมื่อพูดภาษาไทยกลางในทุกลักษณะ เช่นเดียวกับกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ที่วิทยาเขตภาคกลางเป็นผู้ประเมิน

จากตาราง 6 ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางกับกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้แตกต่างกันเช่นเดียวกัน กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างทั้งสองประเมินเสียงพูดภาษาไทยกลางไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ประเมินเสียงพูดภาษาไทยถิ่นใต้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ถึง 4 ลักษณะ ได้แก่ ด้านรูปร่างลักษณะ ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และด้านความเป็นผู้นำ และที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 อีก 2 ลักษณะ ได้แก่ ด้านสติปัญญา และด้านฐานะทางสังคม

ส่วนผลการประเมินค่าความพอใจที่จะเป็นเพื่อนกับเจ้าของเสียงพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลแตกต่างเช่นเดียวกัน และเพื่อสะดวกในการศึกษา ผู้วิจัยจะนำเสนอผลในรูปของกราฟแท่ง ดังปรากฏในภาพประกอบ 1 ดังนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงค่าความพอใจของกลุ่มตัวอย่างในการตอบคำถาม

"ท่านคิดว่าท่านสามารถเป็นเพื่อนกับเจ้าของเสียงพูดนี้ได้หรือไม่"

หมายเหตุ □ กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง
▨ กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้

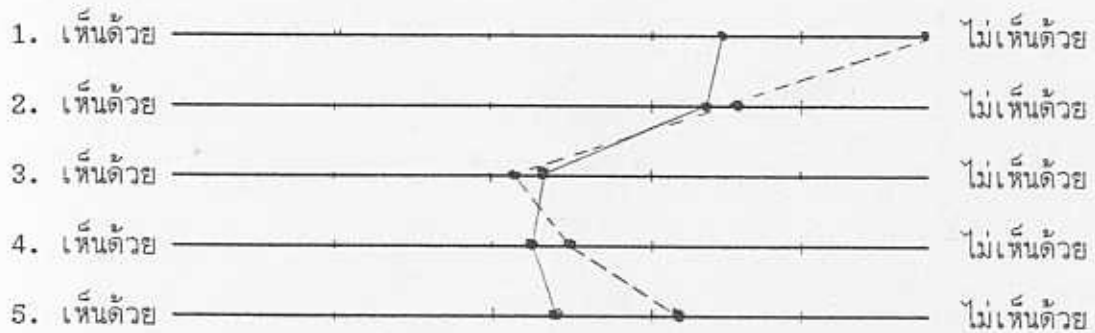
จากภาพประกอบ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 คือกลุ่มที่พูดภาษาไทยกลาง และกลุ่มที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ให้ค่าความพอใจที่จะเป็นเพื่อนกับผู้ที่พูดภาษาไทยกลางอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อประเมินเสียงผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ กลับให้ค่าความพอใจในระดับที่สูงกว่า โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ประเมินความพอใจต่อเสียงผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่งเป็นภาษาเดียวกับที่ตนใช้ในชีวิตประจำวัน มีค่าสูงกว่าการประเมินของกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง

สำหรับกรณีความคิดเห็นที่มีต่อภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ในบางลักษณะของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 สถาบัน ซึ่งตอบโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า จากคำถาม 5 ข้อที่มุ่งเน้นความคิดเห็นต่อภาษาไทยถิ่นใต้เป็นพิเศษนั้น ผู้วิจัยขอเสนอผลการศึกษา ดังนี้

คำถาม

1. ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้มีความสำคัญเท่ากัน
2. ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้น่าฟังพอกัน
3. ภาษาไทยถิ่นใต้ควรจะพูดและสอนกันในโรงเรียนในภาคใต้
4. ภาษาไทยถิ่นใต้ควรได้รับการส่งเสริมให้กว้างขวาง ตัวอย่างเช่น ควรบรรจุไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาไทย หรือในรายวิชาภาษาถิ่น เป็นต้น
5. สถานีวิทยุและโทรทัศน์ในภาคใต้ควรจะมีรายการออกอากาศเป็นภาษาไทยถิ่นใต้มากขึ้น

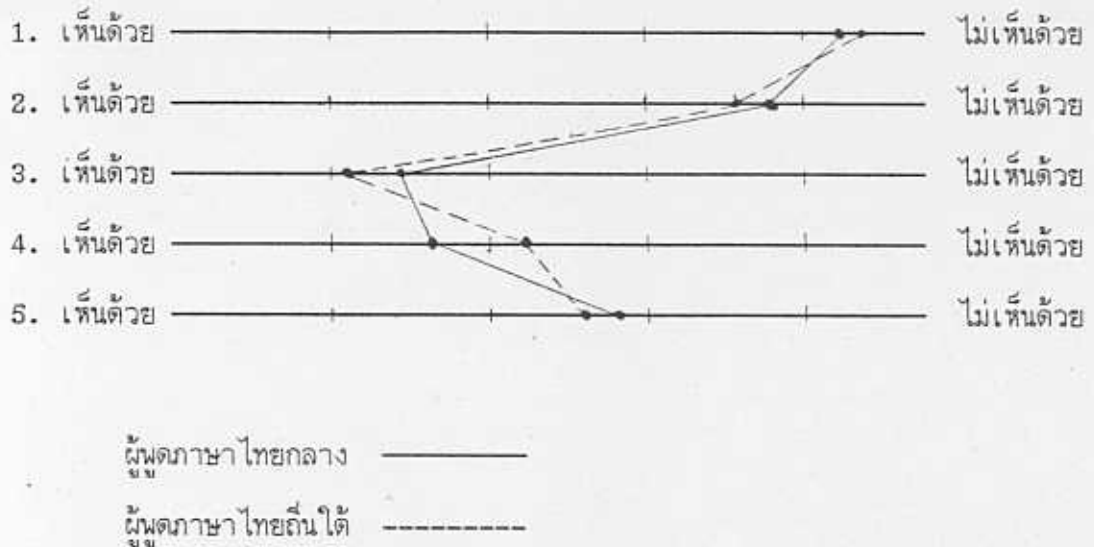
ภาพประกอบ 2 แสดงระดับเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่ มศว วิทยาเขตภาคใต้

ผู้พูดภาษาไทยกลาง —————

ผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ - - - - -

ภาพประกอบ 3 แสดงระดับเจตคติของกลุ่มตัวอย่างที่ มศว วิทยาเขตภาคกลาง

จากภาพประกอบข้างต้นทั้ง 2 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางและกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ในแต่ละสถาบัน ต่างมีเจตคติต่อภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้สอดคล้องกัน โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง นอกจากมีเจตคติที่สอดคล้องกันมากกว่าแล้ว ยังมีลักษณะเห็นด้วยกับคำถามแต่ละข้อมากกว่าคำตอบของกลุ่มตัวอย่างที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้ด้วย

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

บทย่อ

การศึกษาเจตคติที่มีต่อภาษาถิ่นของคนกลุ่มหนึ่งในสังคมหนึ่ง จะช่วยให้เราทราบ ทำที่หรือเจตคติของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลนั้น ๆ ที่มีต่อสังคมที่ใช้ภาษานั้น ๆ ได้เป็นอย่างดี ภาษาไทยถิ่นใต้เป็นภาษาไทยถิ่นหนึ่งที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ แตกต่างกับภาษาไทยกลางซึ่งเป็นภาษาราชการของไทย การศึกษาเจตคติที่มีต่อภาษาไทยถิ่นทั้ง 2 ดังกล่าว จึงมีประโยชน์ช่วยให้เราทราบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ถูกต้อง เป็นจริงมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง และที่วิทยาเขตภาคใต้ แต่ละวิทยาเขตประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่พูดภาษาไทยกลางกับกลุ่มที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย ดังปรากฏผลต่อไปนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง

1.1 ผู้พูดภาษาไทยกลาง จำนวน 23 คน

1.2 ผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ จำนวน 17 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคใต้

2.1 ผู้พูดภาษาไทยกลาง จำนวน 43 คน

2.3 ผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ จำนวน 47 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. แถบบันทึกเสียงพูดของคน 3 คน คนละ 2 เสียง โดยพูดเป็นภาษาไทยกลาง และภาษาไทยถิ่นใต้ในเรื่องเดียวกันเรียงสลับกันไปเสียงพูดละ 45 วินาที รวมเป็น 6 เสียง

2. แบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ผู้วิจัยออกเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการเปิดแถบบันทึกเสียงให้กลุ่มตัวอย่าง ฟังทีละเสียง เมื่อจบเสียงพูดหนึ่ง ๆ ก็ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินคุณลักษณะของเจ้าของเสียง พูดลงในแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบเพื่อคัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์ แล้วนำมา วิเคราะห์ค่าร้อยละ มีชนิดมีเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบแบบเอฟ

สรุปผล

ผลการศึกษาที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 2 วิทยาเขต คือ วิทยาเขตภาค กลางและที่วิทยาเขตภาคใต้ ปรากฏผลสอดคล้องกันดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางทั้ง 2 วิทยาเขตประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ไม่ได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกลักษณะ แต่ถ้าพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยถิ่นใต้จะสูงกว่าคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางเกือบทุกลักษณะ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 2 วิทยาเขตประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติใน 3 ลักษณะตรงกันคือ ด้านสติปัญญา ความเชื่อมั่นในตนเอง และความเป็นผู้นำ ส่วนด้านความมั่นใจใจดีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะที่วิทยาเขตภาคใต้ และด้านความรับผิดชอบแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเฉพาะที่วิทยาเขตภาคกลาง นอกจากนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และถ้าพิจารณาค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยถิ่นใต้จะสูงกว่าคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อพูดภาษาไทยกลางในทุกลักษณะ

ส่วนระดับค่าความพอใจที่จะเป็นเพื่อนกับเจ้าของเสียงพูด ผลปรากฏว่า ทั้งกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางและกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ให้ค่าความพอใจที่จะเป็นเพื่อนกับผู้พูดภาษาไทยกลางในระดับปานกลาง แต่เมื่อประเมินเสียงผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ จะให้ค่าความพอใจที่จะเป็นเพื่อนในระดับที่สูงกว่า

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบเจตคติของชาวไทยภาคกลางและชาวไทยภาคใต้ที่มีต่อผู้พูดภาษาไทยกลางกับผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้วิธีจับคู่แบบบล็อก ๆ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย กลุ่มผู้พูดภาษาไทยกลางและกลุ่มผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ทั้ง 2 กลุ่มกำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2532 ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง และที่วิทยาเขตภาคใต้ ผลการวิจัยเจตคติของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 สถาบันให้ผลคล้ายคลึงกันมาก โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 2 แห่งประเมินคุณลักษณะของผู้พูดภาษาอย่างเดียวกันโดยเฉลี่ยสูงกว่าผู้พูดภาษาไทยกลางในทุกลักษณะตรง

กัน ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางทั้ง 2 สถาบันประเมินคุณลักษณะของผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้โดยเฉลี่ยสูงกว่าผู้พูดภาษาไทยกลางเพียง 2 ลักษณะที่ตรงกัน คือ รูปร่างหน้าตา และฐานะทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาได้ชี้ให้เห็นแนวโน้มที่น่าสนใจด้วยว่า กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางที่วิทยาเขตภาคกลาง ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้โดยเฉลี่ยสูงกว่าผู้พูดภาษาไทยกลางเพียง 4 ลักษณะคือ รูปร่างหน้าตา ความมีน้ำใจดี ความซื่อสัตย์สุจริต และฐานะทางการศึกษา แต่กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางที่วิทยาเขตภาคใต้ ประเมินคุณลักษณะของผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้โดยเฉลี่ยสูงกว่าผู้พูดภาษาไทยกลางถึง 8 ลักษณะคือรูปร่างหน้าตา สติปัญญา ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ ความเป็นผู้นำ ฐานะทางการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคม

ข้อค้นพบดังกล่าวข้างต้นนี้ นับว่าน่าสนใจมาก เพราะไม่มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาทั้ง ในและนอกประเทศดังที่ ดิยู ปาลิคุปต์ เคยกล่าวสรุปไว้ว่า "กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูงจะมีทัศนคติในทางบวกกับกลุ่มและภาษาของคน และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่อยกกว่า ก็จะยอมรับสถานภาพที่สูงกว่าของกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่านั้น"¹ แต่ในการศึกษาครั้งนี้กลับพบในลักษณะตรงกันข้าม กล่าวคือ กลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง ซึ่งได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางจะมีเจตคติในทางลบกับกลุ่มของตนเอง และมีแนวโน้มในทางลบเพิ่มขึ้น เมื่อกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางลงมาอาศัยอยู่ในภาคใต้ และกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่อยกกว่า ซึ่งได้แก่กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ ก็ไม่ยอมรับสถานภาพที่สูงกว่าของกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่สูงกว่าตน

อนึ่ง ถ้ามองกลับกัน โดยมองตามสภาพความเป็นจริงในหลาย ๆ ด้าน จะพบว่า ภาคใต้เป็นดินแดนแห่งคาบสมุทรที่มีชายฝั่งทะเลที่ยาวที่สุดของประเทศไทย ซึ่งเอื้อต่อการติด

¹ดิยู ศรีนราวัฒน์. "ทัศนคติที่บอกได้จากภาษา," วารสารธรรมศาสตร์. 15(1) :

ต่อสัมพันธ์กับชาวต่างประเทศที่เดินเรือผ่านมาอย่างตี่ยั้ง และเป็นดินแดนที่อุดมไปด้วยทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งแร่ธาตุ ป่าไม้ ยางพารา และสัตว์น้ำ รายได้เฉลี่ยต่อคนของคนภาคใต้ก็นับว่าอยู่ในเกณฑ์สูงกว่าคนในภาคอื่น ๆ ของประเทศ ดังนั้น ถ้ากำหนดให้กลุ่มคนในภาคใต้เป็นกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง และกำหนดให้กลุ่มคนในภาคกลาง เป็นกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ ผลการศึกษาครั้งนี้ก็มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยที่ผ่านมาตรงตามที่ ตีญ ศรีนราวัฒน์ กล่าวสรุปไว้ทุกประการดัง ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

อย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างใด เป็นกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมสูง หรือเป็นกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำก็ตาม ผลการประเมินคุณลักษณะของ ทั้ง 2 กลุ่มต่อผู้พูดเมื่อผู้พูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ก็มีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ ทั้ง 2 กลุ่มประเมินคุณลักษณะผู้พูดภาษาไทยถิ่นใต้สูงกว่าผู้พูดภาษาไทยกลาง และแม้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง จะประเมินคุณลักษณะของผู้พูดเมื่อผู้พูดภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในทุกลักษณะ แต่ก็มีแนวโน้มชี้ชัดว่า ถ้าให้กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลาง เหล่านี้ลงมาอยู่ในภาคใต้ ได้มีความสนิทสนมคุ้นเคยกับชาวไทยภาคใต้สักกระยะหนึ่ง กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้จะมีเจตคติในทางบวกต่อคนใต้สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งนับว่าสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เสนีย์ หัตถมามา¹ คือ กลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาหนึ่งถ้าได้มีโอกาสเรียนรู้ ได้คลุกคลี และได้ใช้อีกภาษาหนึ่งอยู่กับกลุ่มเจ้าของภาษานั้น ก็จะมีคามนิยมและยอมรับในภาษานั้นเพิ่มขึ้น ซึ่งจะรวมทั้งความนิยมและยอมรับในเจ้าของภาษานั้นด้วย ลักษณะดังกล่าว พอจะเป็นเครื่องชี้ความเป็นจริงต่อคุณลักษณะบางประการของชาวไทยภาคใต้ได้ว่า เป็นผู้ที่น่าคบหา มีความเฉลียวฉลาด มีความรับผิดชอบ เชื้อมั่นในตนเอง มีความเป็นผู้นำ มีฐานะทางการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ และฐานะทางสังคมสูงด้วย

¹ Senee Mudmarn. Language Use and Loyalty Among the Muslim-Malays of Southern Thailand. 1988, 501 p.

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยถิ่นใต้ทั้ง 2 สถาบันคือมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตภาคกลาง และที่วิทยาเขตภาคใต้ต่างมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ชาวไทยภาคใต้มี คุณลักษณะในด้านต่าง ๆ ทั้ง 12 ลักษณะโดยเฉลี่ยสูงกว่าชาวไทยภาคกลาง โดยเฉพาะด้าน สติปัญญา ความเชื่อมั่นในตนเอง ความรับผิดชอบ และความเป็นผู้นำ กลุ่มตัวอย่างต่างเห็นว่า ชาวไทยภาคใต้มีคุณลักษณะที่สูงกว่าชาวไทยภาคกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ลักษณะดังกล่าว นี้ นอกจากจะสอดคล้องกับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่พูดภาษาไทยกลางแล้ว ยังเป็น เครื่องชี้ยืนยันคุณลักษณะของชาวไทยภาคใต้ในสายตาของคนใต้เองว่า ชาวไทยภาคใต้เป็นผู้ ที่มีบุคลิกภาพดี น่าคบหา มีจิตใจเป็นนักเลง รักพวกพ้อง มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความ รับผิดชอบสูง นอกจากนั้นชาวไทยภาคใต้ส่วนใหญ่ยังมีความรู้ทางเศรษฐกิจดีด้วย ซึ่งคุณลักษณะ ต่าง ๆ เหล่านี้กระมังที่ทำให้เป็นที่วิพากษ์วิจารณ์กันโดยทั่วไปว่า "คนใต้ทรง ห้าวแข็ง และ ห้าวหมอ"

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ควรหาทางส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้ให้กว้างขวางและ แพร่หลายขึ้น โดยเฉพาะในหมู่ชาวไทยภาคใต้ด้วยตนเอง

1.2 สถาบันการศึกษาทั้งหลายควรส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาภาษาถิ่น โดยเฉพาะในภาคใต้ก็ควรเน้นภาษาไทยถิ่นใต้ให้มากเป็นพิเศษ

1.3 สถานีวิทยและโทรทัศน์ในภาคใต้ควรจัดรายการออกอากาศเป็นภาษาไทย ถิ่นใต้ให้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยสืบเนื่อง

2.1 ควรจะวิจัยเรื่อง ในทำนองเดียวกันนี้ระหว่างภาษาไทยกลางกับภาษาไทย ถิ่นอื่นต่อไป

2.2 ควรจะวิจัยเรื่องในทำนองเดียวกันนี้ ระหว่างภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ด้วยกัน เช่น ภาษาไทยถิ่นอีสานกับภาษาไทยถิ่นใต้ เป็นต้น

2.3 ควรจะวิจัยเจตคติทางภาษาระหว่างภาษาไทยกับภาษาอื่น ๆ ที่มีใช้อยู่ในประเทศไทย เช่น ภาษาจีน ภาษามลายู เป็นต้น

2.4 ควรจะวิจัยเจตคติทางภาษาเปรียบเทียบกันโดยมี อายุ เพศ ท้องถิ่น การศึกษา และฐานะทางสังคมเป็นตัวแปร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กาญจนา นาคสกุล. ระบบเสียงภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- เกศมณี เทพวัลย์. แนวแบ่งเขตภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- ฉันทส ทองช่วย. "ภาษาไทยถิ่นใต้," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ.2529 เล่ม 7. หน้า 2624-2625. กรุงเทพฯ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529.
- ศิษุ ศรีนราวัฒน์. "ทัศนคติที่บอกได้จากภาษา," วารสารธรรมศาสตร์. 15(1) : 50-57; มีนาคม, 2529.
- นงนุช จันทราภัย. สังคมและวัฒนธรรมโตหยาจากภาษาโตหยา. ม.ป.ท., 2530.
- วรรณพร ทองมาก. แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์. วิทยานิพนธ์ อ.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- วิจิตรน ภาณุพงศ์. โครงสร้างของภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 9 กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2530.
- สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์. "ภาษาไทยถิ่นใต้ : วัฒนธรรมการใช้," ใน สารานุกรมวัฒนธรรมภาคใต้ พ.ศ.2529 เล่ม 7. หน้า 2653. กรุงเทพฯ : สถาบันทักษิณคดีศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2529.
- Deeyoo Palikupt. Central Thai and Northeastern Thai : A Linguistic and Attitudinal Study. Dissertation. Texas : University of Texas at Austin, 1983.
- Senee Mudmarn. Language Use and Loyalty Among the Muslim-Malays of Southern Thailand. Dissertation. New York : The State University of New York at Buffalo, 1988.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

คำแนะนำ

แบบสอบถามนี้ ใช้สำหรับประเมินผู้พูดและเสียงพูดที่ได้ยินจากแถบบันทึกเสียง จำนวน 6 เสียง ซึ่งแต่ละเสียงจะพูดในเรื่องเดียวกัน หลังจากที่ได้ฟังแต่ละเสียงแล้ว ขอให้ท่านตอบแสดงความรู้สึกต่อบุคลิกภาพของเจ้าของเสียงพูด โดยใช้เครื่องหมาย X ลงใน ช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่อง ซึ่งอยู่ระหว่างคำคู่ที่มีความหมายตรงข้ามกัน

ตัวอย่าง :

สมมุติว่าคำคู่ดังกล่าวคือ "เห็นด้วย _____ ไม่เห็นด้วย" หลังจากที่ได้ฟังแต่ละเสียงแล้ว ถ้าเกิดเห็นด้วยอย่างยิ่งในหัวข้อใดก็ตาม ขอให้ท่านใส่เครื่องหมาย X ลงใน ช่องที่ 1 ถ้าท่านเห็นด้วยขอให้ใส่ X ลงในช่องที่ 2 และถ้าท่านรู้สึกเฉย ๆ ไม่เห็นด้วย และ/หรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ก็ขอให้ใส่ X ลงในช่องที่ 3, 4 และ 5 ตามลำดับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ถ้าท่านเห็นด้วยอย่างยิ่ง

เห็นด้วย X : : : : ไม่เห็นด้วย

ถ้าท่านเห็นด้วย

เห็นด้วย : X : : : ไม่เห็นด้วย

ถ้าท่านรู้สึกเฉย ๆ

เห็นด้วย : : X : : ไม่เห็นด้วย

ถ้าท่านไม่เห็นด้วย

เห็นด้วย : : : X : ไม่เห็นด้วย

ถ้าท่านไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เห็นด้วย : : : : X ไม่เห็นด้วย

หมายเหตุ

กรุณาทำเพียงเครื่องหมายเดียวระหว่างคำแต่ละคู่

กระดาษคำตอบ

เสียงที่

1. บุคลิกภาพและสภาพภาพของผู้พูดเป็นอย่างไร

1 รูปร่างหน้าตาดี	_____	_____	_____	_____	รูปร่างหน้าตาไม่ดี
2 เจลี่ยวลลาด	_____	_____	_____	_____	โง่
3 ความเชื่อมั่นในตนเอง	_____	_____	_____	_____	ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง
4 ความมานะพยายาม	_____	_____	_____	_____	ไม่มานะพยายาม
5 ชัยนพัมน์เพียร	_____	_____	_____	_____	ขี้เกียจ
6 ความรับผิดชอบ	_____	_____	_____	_____	ไม่รับผิดชอบ
7 ความเป็นผู้นำ	_____	_____	_____	_____	ความเป็นผู้ตาม
8 ความมีน้ำใจดี	_____	_____	_____	_____	ไม่มีน้ำใจ
9 ความซื่อสัตย์สุจริต	_____	_____	_____	_____	ไม่ซื่อสัตย์สุจริต
10 การศึกษาสูง	_____	_____	_____	_____	การศึกษาต่ำ
11 ความร่าเริง	_____	_____	_____	_____	ความยากจน
12 ฐานะทางสังคม	_____	_____	_____	_____	ฐานะทางสังคมต่ำ

2. ท่านคิดว่าท่านสามารถเป็นเพื่อนกับเจ้าของเสียงพูดนี้ได้หรือไม่

ได้ _____ : _____ : _____ : _____ ไม่ได้

โปรดแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้ โดยใส่เครื่องหมาย X ลงในช่องใดช่องหนึ่งใน 5 ช่องที่เว้นไว้ให้

1. ภาษาไทยกลางและภาษาไทยถิ่นใต้มีความสำคัญเท่ากัน

เห็นด้วย _____ : _____ : _____ : _____ ไม่เห็นด้วย

2. สำเนียงภาษาไทยกลางและสำเนียงภาษาไทยถิ่นใต้นำมาฟังพอกัน

เห็นด้วย _____ : _____ : _____ : _____ ไม่เห็นด้วย

3. ภาษาไทยถิ่นใต้ควรพูดและสอนกันในโรงเรียนในภาคใต้

เห็นด้วย _____ : _____ : _____ : _____ ไม่เห็นด้วย

4. ภาษาไทยถิ่นใต้ควรได้รับการส่งเสริมให้กว้างขวาง ตัวอย่างเช่น การบรรจุไว้ในหลักสูตรวิชาภาษาไทย หรือในรายวิชาภาษาไทยถิ่น เป็นต้น

เห็นด้วย _____ : _____ : _____ : _____ ไม่เห็นด้วย

5. สถาบันวิทยุโทรทัศน์ในภาคใต้ควรมีรายการออกอากาศเป็นภาษาถิ่นได้มากขึ้น

เห็นด้วย _____ : _____ : _____ : _____ ไม่เห็นด้วย